„ASOCIAȚIUNEA” CENTRALA SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 213 Duminică 6 August 1939
12 Pagini
P IIII

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750
pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport
cu tariful poștal
și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL“ S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O aniversare

Ziua de 4 August 1919, a însemnat sfârșitul războiului nostru pentru întregirea neamului, prin triumful marei cauze naționale: înfăptuirea unității poporului român și întregirea statului său—pentru care au luptat și sângerat cei mai buni fii ai noștri.

Din ziua de 14 August 1916, când trupele noastre au trecut cele 11 trecători ale Carpaților, și până în ziua de 4 August 1919, când ele au intrat în Budapesta, ostașul român a fost însuflețit de acelaș cald și înălțător patriotism; a păstrat aceeaș neclintită credință în victorie; a manifestat aceeaș îndârjită rezistență; a dovedit acelaș eroism și spirit de sacrificiu, fie după înfrângeri trecătoare, sau retrageri dramatice, fie după pierderea și ocuparea de către inamici a unei părți din pământul strămoșesc. In clipele dureroase și de grea încercare, prin care a trecut, el nu și-a pierdut cumpătul, ci și-a încordat forțele; după avântul eroic al izbândei, el nu s'a îmbătat de deșertăciunea gloriei. In toate împrejurările grele, în focul ucigător al luptelor, în retrageri, ca și în înaintare, ostașul român a fost conștient de misiunea nobilă ce a avut de îndeplinit, în serviciul comandat al patriei. De aceea, în istoria războiului pentru realizarea idealului nostru național, ostașul român a înscris, prin acțiunile lui eroice și, mai presus de toate, prin credința și însuflețirea cu care a susținut lupta, paginile cele mai frumoase.

Ziua de 4 August 1919 este o dată, tot atât de importantă și în istoria contimporană, căci prin ocuparea Budapestei de către armata română, ordinea a fost pe deplin asigurată în Europa centrală; pacea a putut fi apoi restabilită pe temeiul principiului naționalităților și noua Europă de drept a luat corp și suflet.

Un nou car de asalt
experimentat la manevrele italiene

Milano, 3 (Rador). — *După terminarea primei zile a manevrelor trimișii speciali ai ziarelor semnalează repeziciunea excepțională cu care au fost efectuate diferitele mișcări ale trupelor.*

A făcut o deosebită impresie noul car de asalt, experimentat acum pentru prima dată. Acest car de asalt are 11 tone, un tun de 35 mm., două mitraliere și 2 periscoape.

In corpul ziarului:

Importante desbateri
de politică externă în Camera Comunelor

„Răsboiul este improbabil“,
declară ministrul englez Thomas Inskip

Londra, 3 (Rador). — Luând cuvântul la un banchet în Scoția, sir Thomas Inskip, secretar de stat în ministerul dominioanelor a declarat între altele:

„Războiul este improbabil și guvernul britanic are foarte bune motive de a spune acest lucru“.

Entuziasta primire
făcută escadrei engleze în Turcia

Istanbul, 3 Telegraph-Orient). — *Vizita escadrei flotei engleze din Mediterană, sosită eri la Istanbul, a fost primită cu un entuziasm general în toate cercurile populației turcești. Peste tot, ofițerii și marinarii englezi au fost primiți cu manifestații de simpatie. Toate ziarele turcești publică cu această ocazie editoriale, în cari se subliniază că Anglia s'a angajat definitiv pentru apărarea păcii. Presa turcă acordă acestei vizite o importanță definitivă, arătând că, prin colaborarea anglo-turcă, Mediterana Orientală e apărată în contra oricărei agresiuni.*

România pitorească

Spre Sibiu

O LĂMURIRE
de I. LUGOSIANU

Intr'un articol de fond, publicat în „Giornale d'Italia“ din 1 August sub titlul „Incercuirea și Balcanii“, d. Virginio Gayda, examinând situația balcanică, în urma noii politici engleze pentru organizarea rezistenței contra agresiunii, se ocupă, între altele, și de România.

„Atitudinea României este interesantă, spune eminentul director al oficiosului roman. Politica externă a României este mai prudentă. Dar deși nu vrea să fie ostentativ provocatoare ca Turcia și nici nu vrea să aibă atitudinea Greciei, care nu tăgăduește supunerea ei față de politica britanică, totuși România a acceptat garanția unilaterală engleză, deși vrea să-i mascheze adevărata semnificație prin repetate manifestațiuni de prietenie față de Italia și Germania, prin faptele și actele sale, care au întărit de curând raporturile sale cu cele două Puteri ale axei și prin stăruitoare declarațiuni asupra propriei sale independențe și suveranități“.

Adevărul pentru România, ca și pentru celelalte State, continuă d. Gayda, „chiar dacă ar fi dur și neplăcut, este că substanța și responsabilitatea diferitelor țări balcanice sunt astăzi definite de garanția, pe care într'o formă sau alta, aceste țări au acceptat-o. Semnificația acestor garanții nu lasă îndoială, căci ele angajează țările garantate într'un bloc îndreptat contra Italiei și axei, în serviciul intențiilor ofensive ale Angliei și Franței.“

După ce arată că România și Grecia ar fi putut refuza garanțiile oferite, cum au făcut Statele baltice, spre a nu fi târîte în îndatoriri dușmănoase Puterilor axei, d. Virginio Gayda conchide că „Italia recunoaște dificultățile, la care au fost supuse anumite țări balcanice din cauza politicii britanice și franceze. Dar este util ca aceste țări să știe că Italia apreciază la justa ei valoare, tot ceiace se întâmplă în Balcani. Este util ca aceste țări, dacă nu vor să se clasifice definitiv în rândurile inamicilor Italiei și Germaniei, să ia măsuri din timp, prin fapte, iar nu prin vorbe, prin atitudini concrete, iar nu prin declarațiuni. Și în Peninsula Balcanică, ca și pretutindeni, pozițiunile se lămuresc tot mai mult și responsabilitățile devin tot mai precise.“

Apreciem în rândurile directorului lui „Giornale d'Italia“ deopotrivă moderația tonului, cu care nu mai eram deprinși în ultimul timp de unele ziare italiene, ca și sinceritatea și claritatea obișnuită a autorului lor.

Ținem la rândul nostru — cu aceiași moderație și cu aceiași sinceritate—să dăm unele lămuriri necesare, în urma articolului d-lui Gayda. D-sa face din garanțiile unilaterale criteriul politicii externe a țărilor, care le-au primit, consideră această politică ostilă Puterilor axei și crede necesar ca noi să dovedim din timp, prin fapte, nu prin vorbe, atitudinea noastră, dacă nu vrem să ne clasificăm definitiv în rândurile inamicilor Italiei și Germaniei.

In aceste privințe există între noi foarte importante deosebiri.

Câtă vreme am crezut într'o procedură internațională capabilă să garanteze, odată cu pacea generală și interesele vitale românești, n'am șovăit să căutăm într'o colaborare internațională generală și încrezătoare drumurile politicei noastre externe. Le căutăm și astăzi, în măsura, în care alții ne dau această posibilitate. Dar asprele realități ale vremii noastre ne îndeamnă să căutăm, în primul rând, în propriile noastre puteri soluția problemelor noastre vitale, care sunt menținerea integrității noastre teritoriale și a independenței noastre politice, strâns legată de cea economică. Politică strictă de pace și de apărare, politica românească face din aceste interese vitale criteriul suveran al actelor sale. Refuzăm și astăzi, cum am refuzat întotdeauna, să facem vreo alegere între ideologiile sau interesele internaționale, care-și împart lumea. Nu judecăm și nu fixăm pozițiunile noastre politice după interesele altora, ci după interesele noastre. Hotărîți să ne luptăm cu orice risc și contra oricui ar aduce o atingere acestor interese, am afirmat întotdeauna și afirmăm și astăzi că acceptăm, de la oricine, sub forma unor garanții unilaterale, sprijinul pentru men-

(Continuare în pag. 2-a)

Guvernul polon respinge
ultima notă a Senatului din Danzig
Serviciul special al „Universului“

Varșovia, 3 (A. T. E.) — Incă în cursul zilei de azi, sau mâine, comisarul general polonez din Danzig urmează să transmită Senatului din Danzig, în numele guvernului polon, răspunsul la nota celui dintâi cuprinzând plângeri în legătură cu pretinse procedeuri nelegale imputate guvernului polon.

Imputările Senatului din Danzig se referă la „spionaj militar și economic“, care ar fi practicat de inspectorii vamali polonezi.

Nota se mai ocupă cu chestiunea contrabandei de heringi și cu rechemarea inspectorilor vamali polonezi dela firma „Amada Unida“.

Din sursă bine informată, aflăm că guvernul polon respinge toate imputările Senatului din Danzig ca fiind cu totul neîndreptățite.

In ce privește spionajul, se subliniază în răspunsul Poloniei completa iluzioritate a acestei imputări.

Danzigul fiind un teritoriu cu desăvârșire demilitarizat și neputând avea în consecință nici un secret de natură militară.

Cu privire la spionajul economic, guvernul polon atrage atenția că Danzigul fiind încadrat din punct de vedere vamal și economic în teritoriul polonez pretenția de spionaj în această direcție cade dela sine.

In consecință, guvernul polon respinge cu hotărâre nota Senatului din Danzig.

POLONEZI LIBERAȚI DE AUTORITAȚILE DIN DANZIG

Varșovia, 3 (Rador). — In urma intervenției energice a Comisarului polonez din Danzig, autoritățile polițienești din Orașul Liber au liberat, înainte de terminarea pedepsei lor, patru polonezi cari fuseseră condamnați la închisoare pe mai mulți ani.

Agresiune impotriva unui inspector vamal polonez

Varșovia, 3 (A. T. E.) — Un grup format din membri ai tineretului hitlerist a atacat eri seara târziu pe inspectorul vamal polonez Brzezinski, pe când acesta se afla într'una din străzile principale din centrul Danzigului. Tinerii hitleriști au somat pe Brzezinski să se legitimeze, dar acesta refuzând, au tăbărît asupra lui rănindu-l la cap. Intervenind trecătorii, tinerii hitleriști au dispărut.

Brzezinski s'a prezentat la comisariatul din apropiere dar n'a găsit acolo pe niciun agent căruia să i se poată plânge.

El s'a dus apoi la oficiul inspectorilor vamali polonezi, unde a fost pansat.

Citiți în pag. B'serica și Școala:
„Voia bună“
în viața școlărească
de Constantin Kirițescu

SCRISORI DIN LONDRA

Situația internațională
de AUGUR

Londra, August

Criza europeană a ajuns la un punct foarte interesant. Pactul cu Rusia este pe cale de a fi încheiat, după informațiile ce ne sosesc din Moscova.

Pactul cu Rusia nu va împlini, poate, decât zece la sută din ceeace așteaptă dela el anumite persoane prea entuziaste. Dar zece la sută nu e de disprețuit, când e vorba de a ne întări spre a face față jocului german. Interesul actual nu constă în contribuția rusă, ci în efectul imediat al încheerii pactului asupra unui spirit atât de pătruns de prestigiul său ca acela al Führerului. Va reacționa la încheerea pactului anglo-franco-rus? Dar care va fi această reacțiune? Am voi să avem destulă inteligență spre a prevedea cum va proceda.

Multă vreme Führerul n'a crezut, pe cât se pare, în posibilitatea încheerei acestui pact între Marea Britanie, Franța și Rusia. De altfel, certurile nesfârșite între Londra și Moscova nu puteau decât să confirme această impresie a d-lui Hitler. Fără îndoială, existau în jurul lui oameni cari continuau să predice imposibilitatea psihologică pentru un om ca d. Chamberlain de a se înțelege cu bolșevicii. Cuvântul de ordine la Berlin a fost să se spună că acest pact nu se va face. De altfel, din partea Germaniei, exista încă speranța să se cumpere neutralitatea Rusiei, oferindu-i foloase serioase în domeniul economic.

In răstimp, săptămânile treceau și cu toate neînțelegerile cari se reînoiau necontenit ruptura negocierilor dintre Londra și Moscova nu se făcea.

D. William Strang a fost trimis la Moscova. In schimb, conversațiile ruso-germane nu înaintau deloc. La Berlin, experții diplomației erau siliți a recunoaște că semnarea pactului era foarte probabilă. Totuși, se consolau cu ideea că un astfel de aranjament nu reprezenta de cât o valoare neînsemnată, pentru că în fond nici Marea Britanie, nici Rusia nu voiau să se lege în chip irevocabil. Cuvântul de ordine ce s'a dat presei a fost de a nu ține seama de pactul anglo-franco-rus.

Dar, evenimentele au continuat să dea dezmințiri sugestiilor unei propagande interesante să micșoreze efectul unei cooperări inevitabil periculoase pentru politica axei Berlin-Roma. Datorită inițiativei luate de puterile înțelegerii anglo-franceze, con-

(Continuare în pag. 2-a)

FAIMOASELE DOCURI DELA SOUTHAMPTON

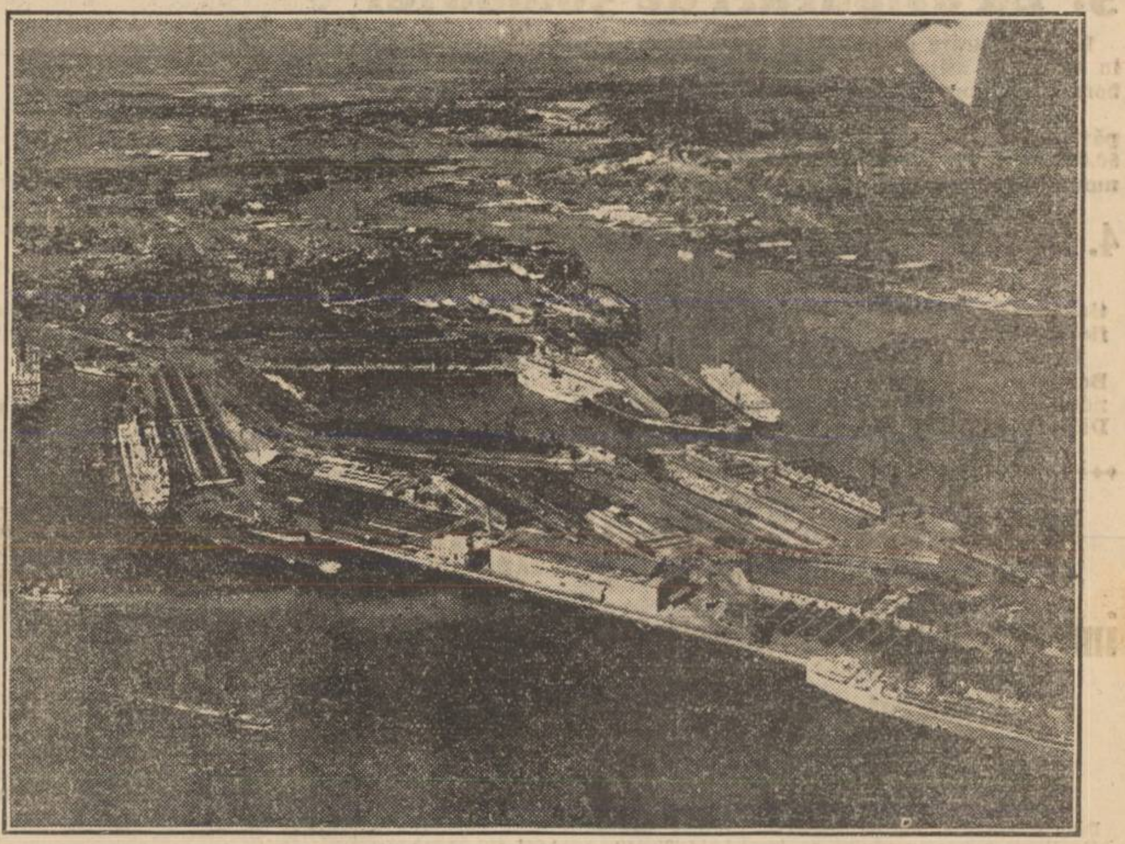

Anglia își pregătește marile ei porturi în vederea unei cât mai intense activități. Iată aci, în clișeul nostru, faimoasele docuri dela Southampton, mult mărite și înzestrate cu utilajul cel mai modern pentru a putea face față oricărei situațiuni. Fotografia a fost luată din avion.

VERONICA MICLE
Cincizeci de ani dela moartea poetei
de OCTAV MINAR

Sub teiul dela Copou, se refugia Eminescu ca să-și răcorească mintea de noianul de gânduri. Acolo a scris cele mai frumoase poezii lirice, având ca muză pe Veronica Micle și fiind mișcat de freamătul duios al bătrânului tei din vestita grădină dela Iași.

Ce-și spuneau în acele clipe fericite cei doi îndrăgostiți, le vom afla din scrisorile rămase: „Adormind seara cu gândul la tine și deșteptându-mă dimineața tot cu el, aș putea să-ți scriu toată ziua fără ca să obosesc, dacă cetitul nu te-ar obosi pe tine. Nu știu de ce orice lucru, chiar acelea care n'au aface deloc cu tine, îmi aduc aminte de tine. Ce ai tu a împărți cu teii, cu florile și frunzele de tei.

„Poate unde ești așa de dulce ca mirosul florilor acestora. Și dacă se întâmplă pe tine să te văz, — desigur că la noapte un tei o să visez; iar dacă se'ntâmplă să întâlnesc un tei, desigur toată noaptea visez la ochii tăi.

„Nu rimează bine, gentilesse absolue, dar nici inimele noastre nu rimează, căci a mea îi urîtă și a ta e albă și subțire și tot se strâng câteodată într'o singură strofă de zece degete.

„Altfel, dulce și drăgălașă amică, m'am prostit cu desăvârșire și sperez dela îndurarea cerului că nu mă voi cuminți niciodată, cel puțin față cu tine, nu. Și n'am măcar un portret bun al tău. Sub un portret bun aș înțelege unul fără coafură înaltă pe care capul tău cel mic să ocupe proporțiile lui proprii, căci numai pe acesta îl iubesc.

„In genere te iubesc în proporții cât se poate de proprii. C'est une grande méchanceté. De aceia-ți sărut mânile fără mănuși, ochii fără ochelari, fruntea fără pălărie și te rog să nu mă uiți mai cu seamă când adormi“.

Eminescu trimițând această scrisoare, în schimb primește următorul răspuns din partea Veronicii:

„Imbătată de florile teiului, de vorbele ademenitoare și dulci, de tot ce ne înconjoară, acolo pe bancă, mă credeam lângă tine cea mai fericită femee. Ce frunte boltită și ce ochi melancolici ai tu, amicul meu, dragul meu. Și cât de frumos știi să spui versuri. Mi-ai recitit „Venere și Madonă“, poezia care știi că m'a fermecat când am cetit-o pentru prima oară în Convorbiri Literare. Când ai spus versul: „Suflete! De-ai fi chiar demon, tu ești sfântă prin iubire, și ador pe acest demon cu ochi mari, cu părul blond“... te-ai uitat la mine și râdeai. Iar eu plângeam. Glasul tău muzical mă tulburase adânc. Ne-am despărțit și ducându-mă acasă am scris această poezie: „Teiule bătrân și sfânt, — ai adus iar pe pământ, — pace, liniște, iubire, — peste suflete și fire. Teiule cu ramuri multe, — cine știe să te-asculte, — povestind cu duioșie, — glasul trist al poeziei. Teiule cu floarea ta, încununi iubirea mea; — ca să plece mai departe, du iubitului o carte“.

La revedere îngerul meu de pază, la revedere!“.

VERONICA MICLE

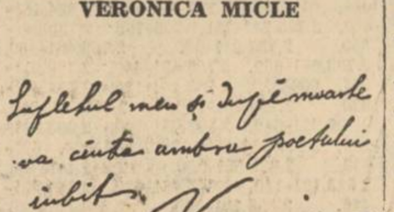

Sufletul meu și după moarte
va căuta umbra poetului
iubit. Veronica

(Un autograf al poetei)

Mormântul Veronicăi Micle din fața bisericii Sf. Ion dela mănăstirea Văratec (Moldova)

*

Secolul al 19-lea a dat literaturei și artei românești o serie de poete și artiste, din care unele vor figura cu demnitate în paginile istoriei.

Elena și Hermiona Asachy, soția și fiica lui G. Asachy; Dora D'Istria, pseudonimul literar al Elenei Ghica, nepoata domnitorului Grigore Ghica; Iulia Hașdeu și Veronica Micle, câteva nume mari, cari ar face cinste oricărui popor.

Mistral, poetul provensal, cetind scrierile postume ale Iuliei Hasdeu, scrie tatălui său la 1889:

„Oricât de neterminate ar fi aceste opere, forma lor atât de firească și așa de perfectă în toate lucrurile. Ce suflet dumnezeesc! Adevărat culcuș de nisip curat în care pepitele de aur abundă, rămâi cu impresia ce-ți lasă săpăturile acelea norocoase în care descoperi, în Grecia sau la poalele Vezuviului, resturi de statui ce te fac să regreți amarnic părțile cari lipsesc“.

Viața ei atât de scurtă și nenorocită are ceva analog sufletește cu viața poetei Veronica Micle.

Amândouă idealizase până la dumnezeire iubirea, pe care în versurile lor caută să o depărteze cât mai mult de tina omenească. Iulia Hasdeu, în așteptarea făt-frumosului visat în nopțile de veghe, scria cu îngrijorare: **„L'âme est tout; c'est le doigt de Dieu sur la nature, — l'âme ne peut mourir. Et le flot qui murmure, et les bois, et les monts, et l'univers, un jour, peut-être ne seront qu'ombre et que fumée; mais nos âmes vivront toujours, ma bien aimée, rendant eternel notre amour“.**

Veronica Micle cași Iulia Hasdeu a găsit în Eminescu modelul, l'a cântat toată viața în versuri de un lirism înduioșetor, aducând astfel un prinos de nobilă admirație iubirei:

„Și dacă a fost durere și dacă mai sufăr încă, nu ești tu a lor pricină, nu ești tu cel vinovat. E de vină al meu suflet, e simțirea mea adâncă, căci a mea este iubirea, tu aștepți clipa ce-a sburat“.

Iubirea poetului pentru muza sa a fost o lungă luptă de învinuiri sentimentale, de ciocniri sufletești, din ale căror scântei au luat naștere cele mai frumoase poezii lirice românești.

Teiul lui Eminescu din grădina Copou din Iași

*

Muza lui Eminescu nu a fost o femee ușoară, fără caracter, dornică de petreceri cum au descris-o contimporanii. Toată tinerețea a jertfit-o familiei. Eminescu, în timpul cât a trăit Micle, n'a fost decât un prieten literar pe care Veronica l'a iubit cu platonism.

O mică abatere ar fi distrus un suflet de elită și pe visătoarea care a cântat așa de

(Continuare în pag. 2-a)